

Panelonderzoek

Dementievriendelijke gemeenten in Gelderland

Wat is dat volgens inwoners en hoe kan een gemeente dementievriendelijk(er) worden?

Gelderland-Zuid

Gelderland-Midden

Noord- en Oost-Gelderland

GEMEENTE
Arnhem

Kernboodschap

Naar verwachting hebben in 2040 meer dan een half miljoen mensen dementie [1]. Voor de provincie Gelderland zijn dit naar schatting 80.000 inwoners in 2050 [2]. Dit betekent dat straks in vrijwel iedere straat mensen met dementie wonen. Ook betekent dit dat vrijwel alle inwoners te maken gaan krijgen met dementie in hun omgeving. Daarom is het van belang dat gemeenten zich nu gaan inspannen om te werken aan een dementievriendelijke(re) gemeente.

Een dementievriendelijke gemeente worden of blijven, is niet op korte termijn gerealiseerd. Het vraagt aanpassingen op meerdere terreinen zoals de woningvoorraad (voor woonzorgvoorzieningen), de inrichting van de fysieke leefomgeving (zoals looppaden, rustpunten en herkenningspunten), aanbod van activiteiten, voorzieningen, passende begeleiding en het vergroten van de kennis onder inwoners. We hebben daarom een onderzoek uitgevoerd onder de panels van de Gelderse GGD'en en gemeente Arnhem om te achterhalen hoe dementievriendelijk gemeenten volgens hun inwoners al zijn. 5.873 mensen vulden een vragenlijst in, waaronder ook 413 mantelzorgers en 31 mensen met dementie.

Het onderzoek laat zien dat het onderwerp dementievriendelijke gemeente inwoners niet direct aanspreekt en relatief onbekend is onder hen. Voor met name mensen die in hun omgeving (nog) niet te maken hebben met dementie, is het onderwerp onbekend terrein. In hun beleving is een dementievriendelijke gemeente dan ook minder belangrijk. Dit vraagt nog de nodige bewustwording en kennis. Bewustwording onder inwoners is een van de eerste stappen op weg naar een dementievriendelijke gemeente. Bewustwording en kennis kan worden vergroot door het verstrekken van informatie over dementie. Uit het panelonderzoek blijkt dat inwoners hier behoefte aan hebben. Ook blijkt dat inwoners het belangrijk vinden dat hun gemeente werkt aan het onderwerp 'dementievriendelijke gemeente'.

Gemeenten bereid je voor op een toenemend aantal inwoners met dementie

De noodzaak voor gemeenten om zich voor te bereiden op een toenemend aantal inwoners met dementie wordt steeds urgenter. De verwachting is namelijk dat door de vergrijzing het aantal mensen met dementie in Gelderland meer dan verdubbelt van 36.000 in 2021 naar 80.000 in 2050 [2]. Door de vergrijzing zullen er ook minder mantelzorgers, zorgverleners (zoals thuiszorg) en minder verpleeghuisplekken zijn waardoor mensen met dementie wel langer thuis moeten blijven wonen. De druk op de voorzieningen van de gemeente zullen hierdoor evenredig oplopen.

Het bereiken van een dementievriendelijke gemeente is geen eenmalige taak die voltooid kan worden, maar een voortdurend proces van steeds dementievriendelijker worden en blijven. Hierdoor is het belangrijk dat ook gemeenten die al stappen hebben gezet op het gebied van dementievriendelijkheid hier verder mee aan de slag gaan.

Voor mensen met dementie wordt het dagelijks leven steeds uitdagender, omdat ze moeite hebben met het uitvoeren van simpele taken en het behouden van hun onafhankelijkheid. Bovendien heeft dementie een grote impact op de samenleving, omdat het een belangrijke oorzaak is van afhankelijkheid van anderen bij ouderen [3].

Een startpunt voor gemeenten is om te inventariseren waar zij staan qua dementievriendelijkheid en om te kijken waar ruimte is voor verbetering. Een instrument hiervoor is de [Dementiescan](#) van Alzheimer Nederland.

De dementiescan maakt inzichtelijk hoe dementievriendelijk de gemeente al is en wat de gemeente concreet kan doen om dementievriendelijker te worden.

Voer de dementiescan periodiek uit om inzicht te krijgen in de voortgang en om concrete verbeterpunten te krijgen. Een dementievriendelijke gemeente is namelijk een doorlopend proces, waarbij continue inspanningen nodig zijn.

Vergeet de mantelzorgers niet

Het is van belang dat de gemeente niet alleen zorgt voor personen met dementie, maar ook oog heeft voor de mantelzorgers. Mantelzorgers spelen een essentiële rol in de zorg voor mensen met dementie. Mantelzorgers van mensen met dementie voelen zich vaak overbelast door de verantwoordelijkheid, tijd en energie die deze zorg met zich meebrengt. Uit de Corona Gezondheidsmonitor van de Gelderse GGD'en, blijkt dat in Gelderland bijna een op de vijf (18%) van alle mantelzorgers zich tamelijk zwaar tot overbelast voelt [4]. Onderzoeken van Nivel en Alzheimer Nederland wijzen zelfs uit dat meer dan de helft van de mantelzorgers voor mensen met dementie zwaar belast is [5]. Het is daarom belangrijk dat gemeenten ook oog hebben voor de mantelzorgers.

Uit de open antwoorden van het panelonderzoek blijkt dat er mantelzorgers zijn die ruimte zien voor een verbetering in het ondersteuningsaanbod. Een passend aanbod draagt bij aan het voorkomen van overbelasting. Ook ten aanzien van de toegankelijkheid van de gemeente zien zij ruimte voor verbetering. Zij geven bijvoorbeeld aan ondersteuning te behoeven bij het uitzoeken en aanvragen van hulp bij de gemeente.

“Wat ik vooral mis is iemand die familie/mantelzorgers ondersteunt bij het uitzoeken van de bureaucratische ellende.”

Gemeenten kunnen mantelzorgers ondersteunen door het aanbieden van een toegankelijke website waar zij informatie, contactgegevens en ondersteuningsaanbod van de gemeente makkelijk kunnen vinden. Een voorbeeld van gemeente Arnhem:

[Netwerkdementie Arnhem en omstreken](#).

Tevens is het van belang om een fysiek mantelzorgsteunpunt op verschillende plekken in de gemeente te hebben, waar mantelzorgers terecht kunnen voor hulp en vragen. Niet alle mantelzorgers zijn namelijk digitaal vaardig.

Door het lage aantal mantelzorgers per gemeente wat is ondervraagd (n=413), is verder onderzoek nodig onder mantelzorgers om meer verbeterpunten in het ondersteuningsaanbod van de gemeente te identificeren. Voor gemeenten is het van belang om de behoeften van de mantelzorgers in hun gemeenten te inventariseren, zodat zij beter inzicht krijgen op welke gebieden mantelzorgers ondersteuning nodig hebben. Dit kan gedaan worden door een vragenlijst uit te zetten onder mantelzorgers. Hierbij is het van belang dat er samengewerkt wordt met verschillende dementie netwerken en zorginstellingen om de mantelzorgers goed in kaart te hebben en te benaderen.

Wanneer gemeenten al activiteiten en ondersteuning bieden, is het goed om deze ook te monitoren. Mogelijke verbeteringen kunnen dan inzichtelijk worden gemaakt en goedlopende initiatieven verder worden uitgerold of als voorbeeld voor andere gemeenten worden gebruikt.

Dementievriendelijkheid is onderdeel van een inclusieve samenleving

In het kader staat de definitie van een dementievriendelijke gemeente. Hieruit blijkt dat dementievriendelijkheid een inclusieve(re) samenleving vraagt. Uit het panelonderzoek blijkt dat hier nog de nodige bewustwording te winnen is.

Aan de andere kant gaf meer dan de helft van de panelleden aan geen behoefte te hebben om mee te werken aan een dementievriendelijke gemeente door hun kennis of vaardigheden te vergroten, mensen met dementie te helpen of vrijwilligerswerk te doen. Met name mensen die geen ervaring hebben met dementie delen deze mening. Panelleden gaven aan dit wellicht in de toekomst te willen doen als zij zelf of iemand in hun omgeving te maken krijgen met dementie. Ook geven zij aan nog niet te weten wat zij kunnen of willen doen, maar dat pas zullen inventariseren wanneer zij te maken krijgen met iemand met dementie. Het vergroten van de bewustwording zou de bereidheid kunnen vergroten. Gemeenten kunnen hieraan bijdragen door voor meer bewustwording te zorgen.

Definitie van een dementievriendelijke gemeente

Een dementievriendelijke gemeente is een gemeente die zich actief inzet om mensen met dementie en hun mantelzorgers zo lang mogelijk mee te laten doen in de samenleving, waarbij zij zich gesteund voelen door hun omgeving [6]. Door een dementievriendelijke gemeente te worden, kan de kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun mantelzorgers verbeterd worden en kan er bijgedragen worden aan een inclusievere samenleving waarin iedereen meetelt [7]. Het is de taak van de gemeente om te zorgen dat dit kan. De gemeente kan dit mogelijk maken door kennis te vergroten, actief samen te werken met organisaties, inwoners te stimuleren en begeleiding op maat te bieden [6].

Daarnaast geven panelleden aan dat er weinig tijd is in het dagelijkse leven om nog (meer) vrijwilligerswerk te doen of informatiesessies bij te wonen. Zo zegt een panellid:

“Er zijn al te veel activiteiten om structureel een bijdrage te leveren, maar het is wel prettig om te weten hoe te handelen in een incidentele situatie.”

De helft van de panelleden gaf aan niet te weten wat een dementievriendelijke gemeente inhoudt. Daarnaast zijn de volgende top-3 antwoorden genoemd door panelleden bij het vragen wat zij denken dat een dementievriendelijke gemeente is.

Wat zien panelleden als een dementievriendelijke gemeente?

1. Dat er activiteiten en voorzieningen zijn voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.
2. Dat de fysieke buitenruimte is ingericht met oog op mensen met dementie.
3. Dat inwoners geïnformeerd worden over het herkennen van en omgaan met dementie, zodat ze mensen met dementie kunnen herkennen en helpen.

Om een samenleving te vormen waarin iedereen meetelt is het van belang om ook het gevoel te hebben dat je kunt deelnemen aan de samenleving en dus ook deel kunt nemen aan activiteiten en veilig buiten kan bewegen. Gemeenten zouden de bewustwording en kennis van inwoners kunnen verhogen met behulp van informatievoorziening. Dit zou zich met name kunnen richten op het herkennen van en omgaan met dementie. Echter, moet er wel rekening mee gehouden worden dat mensen een druk schema hebben.

Bij het organiseren van informatievoorzieningen zoals online trainingen of fysieke bijeenkomsten is het belangrijk om samen te werken met lokale organisaties zoals welzijnsorganisaties, regionale Alzheimer Nederland en zorginstellingen. Hierdoor kunnen middelen en expertises gebundeld worden om de bewustwording en ondersteuning voor mensen met dementie en hun mantelzorgers te vergroten. Het is van belang dat er genoeg animo vanuit inwoners is om deze sessies of trainingen te volgen. Gerichte werving met hulp van het netwerk kan in deze helpend zijn.

Ook onder de groep mensen die geen ervaring met dementie hebben, is het belangrijk om het bewustzijn te vergroten. Het is namelijk een gegeven dat iedereen ooit te maken zal krijgen met dementie.

Onderwerp dementievriendelijke gemeente is onbekend, maar wordt wel belangrijk gevonden

Voor veel panelleden is het onderwerp 'een dementievriendelijke gemeente' nog onbekend terrein. Vooral voor mensen die in hun omgeving (nog) niet met dementie in aanraking zijn gekomen, is het vrij onbekend. In hun beleving is een dementievriendelijke gemeente daarmee ook minder belangrijk. Toch geeft men aan het belangrijk te vinden dat hun gemeente werkt aan dementievriendelijkheid.

Meer dan de helft van de inwoners heeft geen idee wat een dementievriendelijke gemeente is

Aan inwoners is gevraagd wat zij denken wat een dementievriendelijke gemeente is. Meer dan de helft van de inwoners weet niet precies wat een dementievriendelijke gemeente inhoudt. Ook is hen gevraagd wat zij vinden van het huidige aanbod van de gemeente (zoals activiteiten en voorzieningen, woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, lotgenotencontact en ontmoetingsplekken). Ook hierbij geeft het merendeel van de inwoners aan dit niet te weten. Van degenen die geen mensen kennen met dementie weet rond acht op tien mensen dit niet. Bij mantelzorgers is dit lager en geeft ongeveer vier op de tien aan het niet te weten. De reden is waarschijnlijk dat mensen zonder iemand met dementie in hun directe omgeving niet in aanraking komen met activiteiten en voorzieningen voor mensen met dementie.

Mensen die geen personen kennen met dementie weten vaak niet of zij wonen in een dementievriendelijke gemeente

Een kwart van de panelleden geeft aan dat zij in een dementievriendelijke gemeente wonen. Mantelzorgers en mensen met dementie in hun directe kring vinden vaker dat zij in een dementievriendelijke gemeente wonen: drie op de tien vindt dat hij/zij in een dementievriendelijke gemeente wonen.

Bijna de helft van de panelleden in Gelderland heeft aangegeven niet te weten of zij in een dementievriendelijke gemeente wonen; bij panelleden die geen personen met dementie kennen, is dit zes op de tien.

De behoefte om bij te dragen aan een dementievriendelijke gemeente is laag...

De behoefte om zelf bij te dragen aan een dementievriendelijke gemeente is bij de respondenten over het algemeen vrij laag, vooral onder de groep mensen die geen personen kennen met dementie.

Vier van de vijf panelleden geeft aan geen behoefte te hebben om vrijwilligerswerk te doen. Daarnaast is ongeveer twee derde niet bereid om hun vaardigheden te vergroten door bijvoorbeeld trainingen te volgen. De bereidheid om kennis te vergroten door bijvoorbeeld voorlichtingsbijeenkomsten te volgen is groter. Meer dan een derde geeft aan dit in de toekomst te willen doen en een op de tien doet dit al. Panelleden zijn het meest bereid om bij te dragen aan een dementievriendelijke gemeente door hulp te bieden aan personen met dementie. Meer dan de kwart van de panelleden doet dit al en meer dan een kwart van de panelleden is bereid om dit in de toekomst te doen.

De bereidheid om hulp aan personen met dementie te bieden is dus iets groter dan het vergroten van kennis en vaardigheden en het doen van vrijwilligerswerk. Echter, de bereidheid is nog steeds laag. Zo geeft ruim twee op tien aan geen behoefte te hebben om hulp aan te bieden. Inwoners geven vaak aan dat zij geen tijd hebben of dat zij niet geschikt zijn om hieraan mee te werken.

... maar het is wel belangrijk dat de gemeente werkt aan een dementievriendelijke gemeente

Maar driekwart van de inwoners vindt het wel belangrijk dat de gemeente zich inspant om een dementievriendelijke gemeente te worden, doordat de urgentie groot is.

Hier ligt een rol voor gemeenten. Ontwikkel als gemeente een dementievriendelijkheidsbeleid. Formuleer een duidelijke visie en beleid met betrekking tot dementievriendelijkheid. Streef ernaar dementie te normaliseren door bewustwording te vergroten en openlijk te praten over dementie. Stimuleer een inclusieve samenleving en doorbreek taboes. Zorg ervoor dat mensen met dementie veilig buiten kunnen bewegen door de fysieke buitenruimte met aandacht voor deze mensen in te richten. Neem het belang van vroeg signalering om tijdige ondersteuning te bieden ook mee. Mensen met beginnende dementie schamen zich vaak of zien de ernst niet om naar de huisarts te gaan, tot het niet meer anders kan. Hulp komt dan vaak te laat en zwaardere zorg, of zelfs crisishulp is dan nodig.

Inspiratie voor het opstellen van een dementievriendelijkheidsbeleid? Kijk hoe andere gemeenten bezig zijn: [Dementie in beeld](#)

Een dementievriendelijke gemeente ben je samen

Onbewust dragen veel mensen al bij aan een dementievriendelijke gemeente. Meer dan de helft van de respondenten geeft aan dat zij iemand zouden herkennen die gedrag vertoont dat kan wijzen op dementie.

Wat te doen als je te maken krijgt met een persoon met dementie?

In het panelonderzoek werd een situatie geschetst waarbij gevraagd werd wat iemand zou doen wanneer hij/zij te maken krijgt met een persoon die gedrag vertoont dat kan wijzen op dementie. 90% van de panelleden gaf aan dat zij de persoon zouden benaderen en vragen of hij/zij hulp nodig heeft.

Volgens 'samen dementievriendelijk' (een initiatief van Alzheimer Nederland en het ministerie van VWS) is dit een goede manier om met zo'n situatie om te gaan [8].

Samen dementievriendelijk biedt verschillende gratis online trainingen zodat mensen goed kunnen omgaan met dementie. Dit zijn zowel trainingen voor inwoners als bijvoorbeeld trainingen voor het klantcontactcentrum van gemeenten, waarbij medewerkers worden opgeleid om mensen met dementie te herkennen en goed met ze om te gaan.

Voor gemeenten die dementievriendelijk willen worden is het belangrijk dat medewerkers die in aanraking komen met inwoners, zoals het klantcontactcentrum van de gemeente, maar ook sociale wijkteams en de BOA's dementie kunnen herkennen en weten hoe te handelen. Door in het beleid op te nemen dat medewerkers van het klantcontactcentrum van de gemeente de trainingen verplicht moeten doorlopen, geef je als gemeente het goede voorbeeld.

Gemeenten zouden deze trainingen verder onder de aandacht kunnen brengen en inwoners, ondernemers, hulpverleners en medewerkers in de thuishulp/thuiszorg actief kunnen uitnodigen om zo een training te volgen.

De behoefte aan informatie is groot

Uit het panelonderzoek blijkt dat een dementievriendelijke gemeente een onbekend onderwerp is onder Gelderse inwoners. Bijna twee derde van het panel geeft aan niet te weten waar zij in de gemeente terecht kunnen voor informatie als zij zelf of iemand in hun omgeving te maken krijgt met dementie.

Inwoners hebben wel behoefte aan informatie over dit onderwerp. Personen die mensen met dementie in hun omgeving hebben, of zelf dementie hebben, geven aan vaker behoefte te hebben aan informatie over het herkennen van en omgaan met dementie en het verlagen van de kans op dementie, dan personen die geen mensen met dementie kennen.

Meer dan de helft van de respondenten wil informatie ontvangen van de gemeente over het verlagen van de kans op dementie. Ongeveer de helft van de respondenten zou informatie van de gemeente willen ontvangen over het herkennen van en omgaan met dementie.

Verder geven de panelleden aan dat zij vinden dat het verstrekken van informatie meer een taak is voor zorginstellingen en medische professionals dan voor de gemeente. Zij zien hier eerder een samenwerkingsmogelijkheid in tussen zorginstellingen en de gemeente.

Alzheimer Nederland heeft verschillende [brochures](#) rondom dementie en een dementievriendelijke gemeente. Gemeenten kunnen faciliteren in het verspreiden van deze informatie op publieke plekken waar inwoners komen, zoals bibliotheken en buurthuizen, en bij zorginstellingen zoals huisartsen en apotheken. Maar ook plekken waar jonge mensen komen zoals scholen of sportverenigingen. Het is belangrijk dat iedereen bereikt wordt. Ook de jonge mantelzorgers. Het is de taak van gemeenten om te zorgen dat kennis op een aansprekende manier en via de juiste kanalen bij de inwoners onder de aandacht wordt gebracht.

Jonge panelleden (18-34 jaar) zien het liefst informatie in een online artikel op de website van de gemeente. Mensen van 35 jaar of ouder zien het liefst informatie in een artikel in de lokale krant. De leeftijdsgroep 18-34 jaar krijgt het informatieaanbod het liefst aangekondigd via sociale media, terwijl 35-plussers dit liever ontvangen in de lokale krant.

Top 3

Hoe willen inwoners informatie over dementie het liefst ontvangen?:

1. Artikel in lokale krant
2. Online artikel op de website van de gemeente
3. Voorlichtingsbijeenkomst

Top 3

Hoe willen inwoners het informatieaanbod het liefst aangekondigd hebben of uitgenodigd worden?:

1. Lokale krant
2. Nieuwsbrief van de gemeente
3. Folders

De manier waarop inwoners graag bereikt willen worden verschilt dus per leeftijdsgroep. Populatiekenmerken verschillen per gemeente en per wijk. Sommige gemeenten hebben relatief veel jongere inwoners en sommige gemeenten hebben relatief veel oudere inwoners. Door goed in kaart te brengen welke doelgroepen gemeenten willen bereiken, kan de gemeente haar informatie afstemmen op haar doelgroepen.

Achtergrond van het onderzoek

De vragenlijst is uitgezet onder panelleden van de drie Gelderse GGD'en en de gemeente Arnhem in april 2023. Daarnaast is deze ook verspreid op de sociale media kanalen van de Gelderse GGD'en.

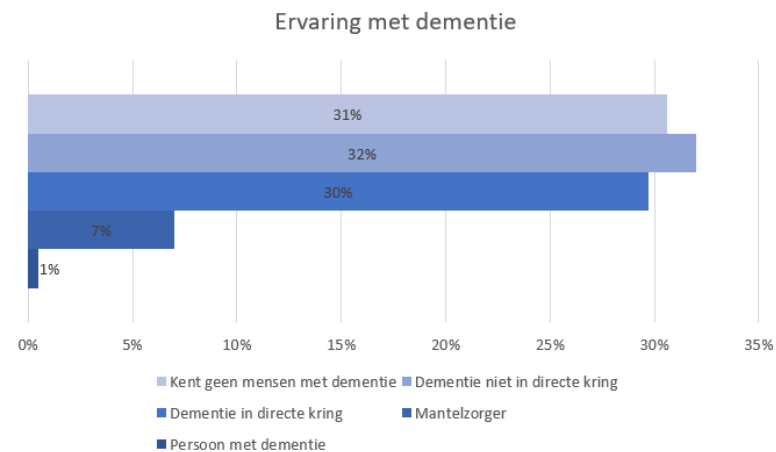
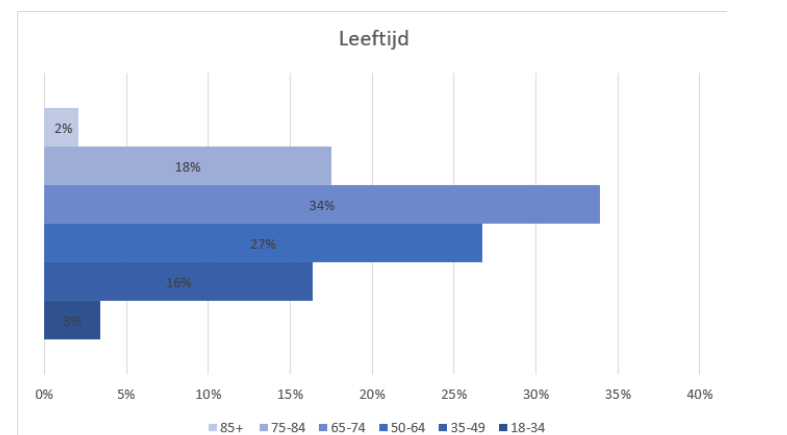
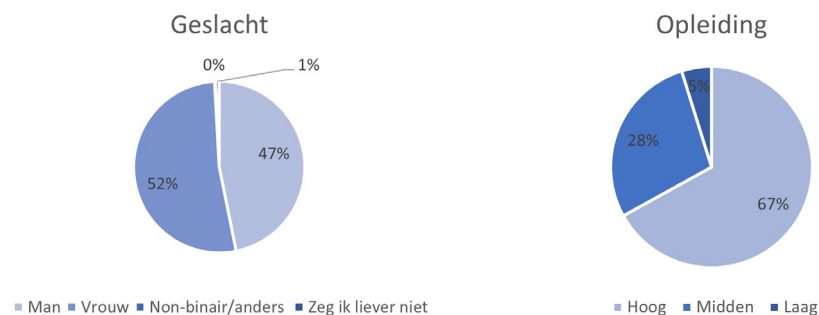
In totaal zijn er 6.346 reacties ontvangen op de vragenlijst. Na het verwijderen van de respondenten die buiten Gelderland wonen of alleen de demografische vragen hebben ingevuld, zijn er 5.873 respondenten overgebleven in dit onderzoek.

De respondenten van dit panelonderzoek vormen geen representatieve weerspiegeling van de werkelijke samenleving.

Meer dan de helft van de respondenten is 65 jaar of ouder. Ook zijn twee derde van de respondenten hoog opgeleid. Er hebben dus meer ouderen en meer hoogopgeleiden meegedaan aan dit onderzoek in vergelijking met jongeren en midden- en laagopgeleiden. Dit is ook te verwachten gezien het onderwerp. Het aantal vrouwelijke respondenten ligt iets hoger dan het aantal mannen dat de vragenlijst heeft ingevuld. Ook hebben relatief veel vrouwen van 18-64 jaar en mannen van 65 jaar en ouder meegedaan aan het onderzoek.

Er hebben meer mensen meegedaan aan dit onderzoek die personen met dementie kennen dan mensen die geen personen met dementie kennen. Tevens hebben mantelzorgers (413) en enkele (31) personen met dementie deelgenomen aan het onderzoek.

Voor dit onderzoek is gebruikt gemaakt van een cross-sectioneel design. Resultaten zijn door frequentie en kruistabellen analyse geanalyseerd. Tevens zijn er interviews met gemeenten in Gelderland gehouden.

Colofon

Dit panelonderzoek is een samenwerkingsproject van GGD Gelderland-Midden, GGD Noord- en Oost-Gelderland, GGD Gelderland-Zuid en de gemeente Arnhem met medewerking van Alzheimer Nederland.

Contact

Heeft u vragen over dit onderzoek?
Dan kunt u terecht bij:

GGD Gelderland-Zuid
onderzoek@ggdgelderlandzuid.nl

Bronnen

1. *Factsheet cijfers en feiten over dementie* | Alzheimer Nederland. (2021).
<https://www.alzheimer-nederland.nl/factsheet-cijfers-en-feiten-over-dementie>
2. Alzheimer Nederland. (2021, 12 november). Mensen met dementia per gemeente. In www.alzheimer-nederland.nl. Geraadpleegd op 8 februari, 2023, van https://www.alzheimer-nederland.nl/Aantal_mensen_met_dementie_per_gemeente_202021.pdf
3. National Institute on Aging. (2022, 19 januari). Alzheimer's Disease Fact Sheet. Geraadpleegd op 2 maart 2023, van <https://www.nia.nih.gov/health/alzheimers-disease-fact-sheet>
4. Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022). Gezondheidsmonitor; bevolking 18 jaar of ouder, regio, 2022 [Dataset]. Geraadpleegd op 20 juni 2023, van <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85563NED/table?ts=1687258589431>
5. Nivel & Alzheimer Nederland. (2022). Dementiemonitor Mantelzorg 2022: Trendrapportage en thematische verdieping. In media.alzheimer-nederland.nl. Nivel en Alzheimer Nederland. Geraadpleegd op 2 juni 2023, van https://media.alzheimer-nederland.nl/s3fs-public/media/2023-01/documents/AN_Dementiemonitor%20Mantelzorg_2022.pdf?VersionId=O.YR.zSk9CkXulSKXkT6dc4fh9Am0Gjp&_ga=2.82357013.226914955.1685951630-499319220.1675686256
6. Alzheimer Nederland (z.d.). *Wat is een dementievriendelijke gemeente?* www.alzheimer-nederland.nl. Geraadpleegd op 22 februari 2023, van <https://www.alzheimer-nederland.nl/over-ons/belangenbehartiging/ondersteuning-gemeente#:~:text=Een%20dementievriendelijke%20gemeente%20zet%20zich,de%20juiste%20zorg%20en%20ondersteuning>
7. Dementievriendelijk Brabant, Zet, & PGraad. (2021). *De toekomst van dementievriendelijke gemeenschappen*. In www.dementievriendelijk.nl. Geraadpleegd op 22 februari 2023, van <https://www.dementievriendelijk.nl/uploads/media/612f593277ebd/de-toekomst-van-dementievriendelijke-gemeenschappen.pdf?token=/uploads/media/612f593277ebd/de-toekomst-van-dementievriendelijke-gemeenschappen.pdf>
8. Samen Dementievriendelijk. (z.d.). *GOED omgaan met dementie* [Online training]. Geraadpleegd op 22 februari 2023, van <https://www.samendementievriendelijk.nl/trainingen/3f7453c5-b1dc-4ac8-a608-99756181487c>

Juni 2023